Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
EVGENI TANCHEV
prezentate la 8 martie 2018 [1]

Cauza C-34/17

Eamonn Donnellan
împotriva
The Revenue Commissioners

[cerere de decizie preliminară formulată de High Court (Înalta Curte) (Irlanda)]

„Directiva 2010/24/UE a Consiliului – Asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de impozite, taxe și alte măsuri – Notificarea unei creanțe unei persoane ulterior, iar nu anterior, emiterii unei cereri de recuperare a acestei creanțe prin instrumentul uniform care permite executarea, în conformitate cu articolul 12 din Directiva 2010/24 – Posibilitatea de a contesta executarea creanței, în temeiul articolului 14 din Directiva 2010/24, în fața unei instanțe a statului membru solicitat – Articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Dreptul la protecție jurisdicțională efectivă”

I. Introducere

1. Litigiul principal impune Curții să se pronunțe cu privire la consecințele care decurg din aplicarea unei amenzi administrative substanțiale (denumită în continuare „creanța în litigiu”) de către statul membru A (în acest caz, Grecia) [2] unei persoane cu reședința în statul membru B (în speță, Irlanda) în condițiile în care creanța în litigiu nu a fost notificată de către statul membru A respectivei persoane decât ulterior, iar nu anterior, momentului în care statul membru A a emis către statul B un instrument uniform care permite executarea („titlul executoriu în discuție”) în legătură cu creanța în litigiu. Titlul executoriu în discuție a fost emis în temeiul articolului 12 din Directiva 2010/24/UE a Consiliului din 16 martie 2010 privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de impozite, taxe și alte măsuri [3].

1 Limba originală: engleza

2 Asupra problemei dacă amenda aplicată în litigiul principal reprezintă o sancțiune mai degrabă penală decât administrativă, neîncadrându-se astfel în domeniul de aplicare al articolului 2 din Directiva 2010/24/UE și dacă această situație trebuie analizată de instanțele statului membru solicitat sau solicitant, a se vedea mai jos punctul 90.

3 JO 2010, L 84, p. 1.

2. În ce măsură o astfel de persoană poate eventual contesta titlul executoriu în discuție și/sau măsurile de executare luate de autoritatea solicitată în fața instanțelor din statul membru B (Irlanda), iar nu în fața instanțelor din statul membru A (Grecia), în temeiul articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta") și al dreptului la protecție jurisdicțională efectivă?[4]

3. Pentru a răspunde la această întrebare, vom prezenta mai întâi pe scurt observațiile prezentate în fața Curții. În continuare, vom explica de ce considerăm că hotărârea pronunțată de Curte în cauza Kyrian[5] coroborată cu cerințele care decurg din dreptul la protecție jurisdicțională efectivă reglementat la articolul 47[6] din cartă sunt esențiale pentru soluționarea litigiului. Vom explica apoi de ce alineatul (1) al articolului 14 din Directiva 2010/24 trebuie interpretat în concordanță cu ordinea cronologică în materia cooperării, prevăzută de Directiva 2010/24, care prevede că schimbul de informații trebuie să preceadă notificarea creanței, care, la rândul său, trebuie să preceadă emiterea unui instrument uniform care permite executarea în temeiul articolului 12 din Directiva 2010/24.

II. Cadrul juridic

A. Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

4. Articolul 47 din cartă, intitulat „Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil" prevede, la primul și la al doilea paragraf, următoarele:

„Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul Uniunii sunt încălcate are dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești, în conformitate cu condițiile stabilite de prezentul articol.

Orice persoană are dreptul la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege. Orice persoană are posibilitatea de a fi consiliată, apărată și reprezentată."

B. Dreptul Uniunii Europene

5. Articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2008/55 prevedea:

„La cererea autorității solicitante, autoritatea solicitată îi comunică informațiile ce îi sunt necesare acesteia în vederea recuperării unei creanțe.

Pentru procurarea acestor informații, autoritatea solicitată își exercită prerogativele prevăzute în actele cu putere de lege sau în actele administrative care se aplică pentru recuperarea unor creanțe similare apărute în statul membru în care se află sediul autorității solicitate."

4 Directiva 2010/24/UE a fost precedată de Directiva 2008/55/CE a Consiliului din 26 mai 2008 privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor privind anumite cotizații, drepturi, taxe și alte măsuri (JO 2008, L 150, p. 28) și de Directiva 76/308/CEE a Consiliului din 15 martie 1976 privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor rezultate din operațiuni cuprinse în sistemul de finanțare al Fondului European de Orientare și Garantare Agricolă, precum și a prelevărilor agricole și drepturilor vamale (JO 1976, L 73, Ediție specială, 02/vol. 1, p. 35). Directiva 2008/55 a fost abrogată de Directiva 2010/24, iar Directiva 76/308 a fost abrogată de Directiva 2008/55. Având în vedere faptul că intervalul de timp al prezentului litigiu intră sub incidența atât a Directivei 2008/55, cât și a Directivei 2010/24, ambele sunt relevante în litigiul principal.

5 Hotărârea din 14 ianuarie 2010, Kyrian (C-233/08, EU:C:2010:11).

6 În Hotărârea din 16 mai 2017, Berlioz Investment Fund (C-682/15, EU:C:2017:373, punctul 54 și jurisprudența citată), Curtea a statuat că „se impune a se aminti […] că principiul protecției jurisdicționale efective constituie un principiu general al dreptului Uniunii care este exprimat în prezent la articolul 47 din cartă. Respectivul articol 47 asigură în dreptul Uniunii protecția conferită de articolul 6 paragraful 1 și de articolul 13 din CEDO. Este necesar, prin urmare, să se facă referire numai la această primă dispoziție".

6. Articolul 5 alineatele (1) și (2) din Directiva 2008/55 prevedea:

„(1) La cererea autorității solicitante, autoritatea solicitată notifică destinatarului, în funcție de normele legislative în vigoare privind notificarea actelor echivalente în statul membru în care se află sediul acesteia, toate actele și deciziile, inclusiv judiciare, privind o creanță sau recuperarea acesteia, stabilite de statul membru în care se află sediul autorității solicitante.

(2) În cererea de notificare se menționează numele și adresa destinatarului și orice alte informații necesare pentru identificare, la care autoritatea solicitantă are acces în mod normal, natura și obiectul actului sau deciziei care urmează să fie notificată și, după caz, numele și adresa debitorului și orice alte informații necesare pentru identificare, la care autoritatea solicitantă are acces în mod normal și creanța menționată în act sau decizie, precum și alte informații necesare.”

7. Considerentul (4) al Directivei 2010/24 prevede, printre altele:

„[…] sunt necesare adaptări semnificative, nefiind suficientă o simplă modificare a Directivei 2008/55/CE existente. Prin urmare, respectiva directivă ar trebui să fie abrogată și înlocuită cu un nou instrument juridic, care se bazează pe rezultatele obținute în urma aplicării Directivei 2008/55/CE, dar care oferă norme mai clare și mai precise acolo unde este necesar.”

8. Considerentul (12) al Directivei 2010/24 prevede:

„În cursul procedurii de recuperare în statul membru solicitat, creanța, notificarea efectuată de autoritățile statului membru solicitant sau instrumentul care autorizează executarea ar putea fi contestate de persoana implicată. În astfel de cazuri, ar trebui să se prevadă obligația persoanei implicate de a înainta acțiunea organismului competent al statului membru solicitant și obligația autorității solicitate de a suspenda, dacă nu există o cerere în sens contrar formulată de autoritatea solicitantă, orice proceduri de executare inițiate până în momentul luării unei decizii de către organismul competent din statul membru solicitant.”

9. Considerentul (20) al Directivei 2010/24 prevede, printre altele, că obiectivul directivei este „instituirea unui sistem uniform de asistență în materie de recuperare în cadrul pieței interne”.

10. Considerentul (21) al Directivei 2010/24 prevede:

„Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute în special de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.”

11. Articolul 8 din Directiva 2010/24 este intitulat „Cererea de notificare a anumitor documente referitoare la creanțe”. Alineatele (1) și (2) au următorul cuprins:

„(1) La cererea autorității solicitante, autoritatea solicitată notifică destinatarului toate documentele, inclusiv pe cele de natură judiciară, emise de statul membru solicitant și referitoare la creanțe, astfel cum sunt menționate la articolul 2, sau la recuperarea acestora.

Cererea de notificare este însoțită de un formular-tip care conține cel puțin următoarele informații:

(a) numele, adresa și alte date relevante pentru identificarea destinatarului;

(b) scopul notificării și termenul în care ar trebui efectuată notificarea;

(c) o descriere a documentului anexat, a naturii și a valorii creanței în cauză;

(d) numele, adresa și alte date de contact cu privire la:

(i) biroul responsabil de documentul anexat și, în cazul în care este diferit,

(ii) biroul la care se pot obține informații suplimentare privind documentul notificat sau posibilitățile de a contesta obligația de plată.

(2) Autoritatea solicitantă depune o cerere de notificare în temeiul prezentului articol numai atunci când nu poate notifica în conformitate cu normele care reglementează notificarea documentului în cauză în statul membru solicitant sau atunci când o astfel de notificare ar cauza dificultăți disproporționate."

12. Articolul 14 din Directiva 2010/24 este intitulat „Litigii". Articolul 14 alineatele (1) și (2) au următorul conținut:

„(1) Litigiile cu privire la creanță, la instrumentul inițial care permite executarea în statul membru solicitant sau la instrumentul uniform care permite executarea în statul membru solicitat și litigiile legate de validitatea unei notificări efectuate de o autoritate competentă a statului membru solicitant sunt de competența organismelor competente ale statului membru solicitant. Dacă, în cursul procedurii de recuperare, creanța, instrumentul inițial care permite executarea în statul membru solicitant sau instrumentul uniform care permite executarea în statul membru solicitat este contestat(ă) de o parte interesată, autoritatea solicitată informează respectiva parte interesată că o astfel de acțiune trebuie introdusă de aceasta din urmă în fața organismului competent al statului membru solicitant, în conformitate cu actele cu putere de lege în vigoare în statul respectiv.

(2) Litigiile cu privire la măsurile de executare luate în statul membru solicitat sau cu privire la validitatea unei notificări efectuate de o autoritate competentă a statului membru solicitat sunt introduse în fața organismului competent al statului membru respectiv în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative ale acestuia."

III. Situația de fapt din litigiul principal și întrebările preliminare

13. În 2002, domnul Eamonn Donnellan (denumit în continuare „reclamantul"), care s-a născut în 1979 în Co. Galway, Irlanda, a fost angajat ca șofer de camion de TLT International Limited, Co. Westmeath. În iulie 2002, reclamantul a fost trimis de angajatorul său în Grecia cu un camion, pentru a prelua 23 de paleți cu ulei de măsline. La 27 iulie 2002, în momentul în care reclamantul se îmbarca pe un feribot spre Italia, în cadrul traseului de întoarcere din Grecia în Irlanda, autoritățile vamale elene au inspectat camionul și au descoperit un număr mare de pachete de țigarete nedeclarate [7], ascunse în camionul său, printre paleții cu ulei de măsline. Reclamantul a fost reținut și condamnat două zile mai târziu, printre altele, pentru contrabandă. În octombrie 2002, Efetio Patron (Curtea de Apel din Patras, Grecia) a anulat condamnarea și a dispus eliberarea imediată a reclamantului, după care acesta s-a întors în Irlanda.

14. După șase ani și șase luni, la 27 aprilie 2009, biroul vamal elen din Patras, prin actul de evaluare datat 27 aprilie 2009 (denumit în continuare „actul de evaluare din 2009") a stabilit creanța contestată în sarcina reclamantului. Aceasta era reprezentată de o amendă în cuantum de 1 097 505 euro, aplicată pentru pretinsa contrabandă cu țigări, cu încălcarea legislației vamale elene în vigoare în 2002.

7 Conform datelor din dosar, erau 171 800 de pachete.

15. La 19 iunie 2009, ambasada elenă în Irlanda a trimis prin scrisoare recomandată o „invitație” adresată reclamantului numai prin referire la numele și la orașul de reședință ale acestuia. Se menționa că documentele pe care reclamantul era invitat să le verifice în acea „invitație” proveneau de la Ministerul de Finanțe din Grecia. Cu toate acestea, „invitația” nu menționa că documentele priveau creanța contestată.

16. Instanța de trimitere afirmă că este convinsă că „invitația” din 19 iunie 2009 nu a fost primită de către reclamant. Acest lucru este confirmat de observațiile scrise ale Greciei care descriu „invitația” din 19 iunie 2009 drept un incident în care ambasada Greciei a încercat fără succes să comunice actul de evaluare către reclamant, aspect reiterat de agentul guvernului elen cu ocazia ședinței.

17. În cadrul ședinței, agentul guvernului elen nu a fost în măsură să indice dacă autoritățile elene au asigurat ulterior comunicarea către reclamant a actului de evaluare din 2009 cu ajutorul autorității solicitate în temeiul articolelor 4 și 5 din Directiva 2008/55 (solicitare de informații și, respectiv, notificare), măsuri în vigoare la momentul faptelor. Nu există niciun element în dosar care să sugereze că această modalitate de asistență reciprocă a fost activată.

18. Din decizia de trimitere reiese că, în temeiul dreptului elen, notificarea prezumată a creanței către reclamant a fost efectuată prin publicarea unui aviz în Jurnalul Oficial al Greciei la 15 iulie 2009. Totuși, în cadrul ședinței, agentul guvernului elen a susținut că reclamantul a luat cunoștință deplin de pretențiile formulate împotriva sa mult mai târziu, și anume la 14 noiembrie 2013, dată la care a primit actul de evaluare din 2009, însoțit de o traducere a acestuia în limba engleză, și a confirmat această primire [8]. Acest lucru a avut loc după ce reclamantul a încercat să obțină informații despre titlul executoriu în discuție de la autoritatea solicitată, prin avocații săi irlandezi.

19. Reclamantului i s-a notificat titlul executoriu în discuție un an mai devreme, prin scrisoarea datată 14 noiembrie 2012, ca urmare a unei cereri de recuperare adresată de autoritatea solicitantă către autoritatea solicitată. Reclamantul a primit de la autoritatea solicitată o scrisoare pe care era menționată această dată, prin care era informat asupra creanței contestate și a intenției de recuperare a acesteia, în cuantum de 1 507 971,88 euro. Scrisoarea cuprindea doar o copie a titlului executoriu în discuție, emis de autoritatea solicitantă în temeiul articolului 12 din Directiva 2010/24. Scrisoarea din partea autorității solicitate includea de asemenea o solicitare specifică de plată în termen de 30 de zile a sumei de 1 507 971,88 euro și consecințele neplății (denumită în continuare „cererea de plată”). Aceste consecințe includeau procedura de executare și sesizarea Sheriff sau a County Registrar în vederea aplicării sechestrului asupra bunurilor reclamantului.

20. La 11 iunie 2014, în loc să inițieze o acțiune în Grecia pentru a contesta actul de evaluare din 2009 și titlul executoriu în discuție, reclamantul a introdus o acțiune la High Court of Ireland (Înalta Curte a Irlandei) împotriva autorității solicitate, având ca obiect, printre altele, desființarea executării silite a creanței în Irlanda și despăgubiri pentru presupusa încălcare a drepturilor sale constituționale (irlandeze), pentru neglijență și defăimare din partea autorității solicitate. Reclamantul a obținut la 12 decembrie 2014 o decizie de suspendare a executării creanței contestate până la soluționarea litigiului aflat pe rolul instanțelor irlandeze.

21. În cursul procedurii aflate pe rolul instanțelor irlandeze, a fost audiat un expert grec în drept public, care a furnizat, la 19 noiembrie 2015, o opinie scrisă în sensul că, în temeiul dreptului elen, termenul de introducere a unei căi de atac de către reclamant în fața instanțelor din Grecia a expirat în octombrie 2009. Potrivit deciziei de trimitere, această situație se explică parțial prin faptul că notificarea prezumată în cadrul sistemului administrativ elen (publicarea în limba greacă în Jurnalul

8 A se vedea decizia de trimitere, care afirmă că reclamantul a luat cunoștință de toate informațiile care figurează în actul de imputare din 2009 printr-o scrisoare datată 14 martie 2014. În cuprinsul prezentelor concluzii, ne vom referi la data menționată de guvernul elen în ședință.

Oficial și pretinsa notificare efectuată prin intermediul ambasadei Greciei în Irlanda) era suficientă și obligatorie, în conformitate cu hotărârile nr. 2436 și 2437 din 2012 pronunțate de Symvoulio tis Epikrateias (Consiliul de Stat, Grecia). Astfel cum s-a menționat mai sus, această publicare a avut loc la 15 iulie 2009.

22. Instanța de trimitere precizează în decizia sa că o cale de atac introdusă la instanțele de judecată elene, intentată după formularea cererii de către autoritatea solicitată din 14 noiembrie 2012, nu ar avea succes. Această concluzie este contestată în observațiile scrise ale guvernului elen, fiind de asemenea contestată de agentul guvernului cu ocazia ședinței.

23. În aceste condiții, High Court of Ireland (Înalta Curte a Irlandei) a decis suspendarea cauzei și adresarea următoarelor întrebări preliminare în conformitate cu articolul 267 TFUE:

„Pentru stabilirea caracterului executoriu în Irlanda a unui «instrument uniform care permite executarea» emis la 14 noiembrie 2012 de biroul vamal din Patras având ca obiect sancțiuni și amenzi administrative în cuantum de 1 097 505,00 euro, aplicate la 15 iulie 2009 pentru pretinse fapte de contrabandă săvârșite la 26 iulie 2002, articolul 14 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/24 se opune ca High Court of Ireland [Înalta Curte a Irlandei]:

(i) să aplice, cu privire la cererea de executare, dreptul la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil într-un termen rezonabil pentru un cetățean irlandez și al Uniunii;

(ii) să țină seama de obiectivele Directivei 2010/24 de acordare de asistență reciprocă [considerentul (20) al Directivei 2010/24] și de îndeplinire a obligației de a furniza asistența mai extinsă care decurge din CEDO [considerentul (17) al Directivei 2010/24], precum dreptul cetățenilor la o cale de atac efectivă în conformitate cu articolul 47 din cartă și cu articolul 13 din CEDO;

(iii) să ia în considerare deplina eficacitate a dreptului comunitar pentru cetățenii săi?”

24. Reclamantul, autoritatea solicitată, guvernul elen și Comisia Europeană au depus observații scrise. Toate părțile au participat la ședința care a avut loc la 18 ianuarie 2018.

IV. Rezumatul observațiilor prezentate

25. Reclamantul admite că textul articolului 14 alineatul (1) din Directiva 2010/24 pare să impună ca aspectele legate de creanță și de notificare a actului inițial de evaluare sau a instrumentului uniform care permite executarea sunt de competența statului membru solicitant (în acest caz, Grecia) și că articolul 14 alineatul (2) prevede că litigiile cu privire la măsurile de executare luate în statul membru solicitat sunt introduse în fața organismului competent al statului membru respectiv. Totuși, reclamantul arată că Curtea a apreciat în cauza Kyrian [9] că pot exista excepții de la textul directivei, pentru a garanta protecția drepturilor fundamentale, și că hotărârea pronunțată de Curte în cauza Kyrian susține opinia sa.

26. Reclamantul face referire, printre altele, la punctele din Hotărârea Kyrian în care se arată că obiectivul vizat de Directiva 76/308, și anume notificarea efectivă a tuturor actelor și deciziilor, nu poate fi atins fără a respecta interesele legitime ale destinatarilor notificărilor [10]; că una dintre funcțiile notificării este de a da posibilitatea destinatarului să își invoce drepturile [11]; că obiectul și cauza cererii trebuie identificate în mod cert [12] (ceea ce presupunea, în cauza Kyrian, ca notificarea să fie făcută în

9 Hotărârea din 14 ianuarie 2010 (C-233/08, EU:C:2010:11).

10 Hotărârea din 14 ianuarie 2010 (C-233/08, EU:C:2010:11, punctul 57 și jurisprudența citată).

11 Hotărârea din 14 ianuarie 2010 (C-233/08, EU:C:2010:11, punctul 58).

12 Hotărârea din 14 ianuarie 2010 (C-233/08, EU:C:2010:11, punctul 59).

limba oficială a statului membru în care se afla sediul autorității solicitate)[13] și că, având în vedere că Directiva 76/308/CEE nu stabilește consecințele nerespectării acestei condiții, „revine instanței naționale obligația de a aplica dreptul său național, asigurând în același timp deplina eficacitate a dreptului comunitar, ceea ce o poate conduce la interpretarea unei norme naționale care a fost elaborată avându-se în vedere numai o situație strict internă cu scopul de a o aplica la situația transfrontalieră în cauză”[14].

27. Reclamantul arată că nu se contestă faptul că acesta nu a avut cunoștință de existența creanței înainte de data de 14 noiembrie 2012 și susține că a fost privat în două rânduri de dreptul său la un proces echitabil, în măsura în care nu a fost niciodată informat cu privire la ședința inițială desfășurată în Grecia[15] și nu a fost notificat cu privire la existența actului de evaluare din 2009 pentru a putea să îl conteste, și că, în temeiul dreptului irlandez, neacordarea posibilității de a participa la proces și lipsa notificării unei decizii precum cea în discuție în litigiul principal au drept consecință faptul că această decizie nu poate fi pusă în executare. Reclamantul subliniază că a prezentat observații în fața instanței de trimitere, menționând lipsa oricărei tentative din partea autorităților elene de a utiliza mecanismele Uniunii pentru comunicarea documentelor, astfel încât să se asigure că i s-a comunicat actul de evaluare din 2009, și nicio dovadă a unei astfel de tentative în acest sens nu a fost prezentată în fața Curții.

28. Reclamantul invocă în continuare jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la interpretarea articolul 6 din CEDO în sensul că, pe de o parte, convocarea părților la ședință ar trebui să le permită nu numai să cunoască data și locul acestei ședințe, ci și să dispună de suficient timp pentru a-și pregăti apărarea și pentru a participa la ședință, iar, pe de altă parte, o simplă trimitere oficială a unei scrisori de notificare fără certitudinea că aceasta este primită în timp util de reclamant nu poate fi considerată o notificare corespunzătoare[16]. De asemenea, reclamantul face referire la Hotărârea Kapetanios și alții împotriva Greciei[17], în măsura în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că impunerea unor amenzi administrative persoanelor acuzate de contrabandă care au fost achitate reprezintă o încălcare a articolului 6 paragraful 2 din CEDO, sub aspectul prezumției de nevinovăție, și a articolului 4 din Protocolul nr. 7 privind dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit penal de două ori pentru aceeași infracțiune. În sfârșit, reclamantul urmărește să se stabilească dacă, în lumina Hotărârii Kapetanios și alții împotriva Greciei, o amendă în cuantumul în discuție ar putea fi calificată drept o sancțiune de natură civilă sau dacă respectiva amendă nu ar reprezenta mai degrabă o sancțiune de natură penală.

29. Autoritatea solicitată subliniază faptul că titlul executoriu în discuție a fost redactat în engleză, purta data de 14 noiembrie 2012 și a fost comunicat reclamantului printr-o scrisoare având aceeași dată. În litigiul principal nu s-a contestat niciun aspect cu privire la forma sau conținutul titlului executoriu în discuție și nicio etapă a executării efectuate de autoritatea solicitată în Irlanda. Reclamantul a confirmat, cu ocazia interogatoriului luat la 27 octombrie 2015, că a înțeles titlul executoriu în discuție și că a fost informat că orice contestație referitoare la creanța constatată în titlul respectiv trebuie adresată autorității solicitante din Grecia. Reclamantul a confirmat de asemenea că a primit adresa autorității solicitante din Grecia și că a fost informat de către autoritatea solicitată din Irlanda că aceasta nu va mai lua nicio măsură pe durata procedurii declanșate în fața autorității solicitante.

30. La 11 iunie 2014, reclamantul a formulat în schimb o acțiune în fața instanțelor irlandeze, care a condus la adresarea unei cereri de decizie preliminară.

13 Hotărârea din 14 ianuarie 2010 (C-233/08, EU:C:2010:11, punctul 60).

14 Hotărârea din 14 ianuarie 2010 [(C-233/08, EU:C:2010:11, punctul 61), citând Hotărârea din 8 noiembrie 2005, Leffler (C-443/03, EU:C:2005:665)].

15 Acest aspect a fost contestat de reprezentantul Greciei la ședință. A se vedea punctul 76 de mai jos.

16 Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 1 martie 2012, Kolegovy împotriva Rusiei, CE:ECHR:2012:0301JUD001522605, punctul 40.

17 Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 30 aprilie 2015, Kapetanios și alții împotriva Greciei, CE:ECHR:2015:0430JUD000345312.

31. Autoritatea solicitată consideră că este evident faptul că, în temeiul articolului 14 din Directiva 2010/24, contestațiile de tipul celor făcute de reclamant trebuie formulate în Grecia, în raport atât cu conținutul articolului menționat, cât și cu cel al considerentelor (12) și (20) ale Directivei 2010/24. O concluzie în sens contrar ar eluda în mod semnificativ cadrul legislativ instituit de Directiva 2010/24 și ar submina sistemul de asistență reciprocă, în special articolul 12 din Directiva 2010/24. În lumina acestor aspecte, chestiunile privind condițiile de fond și procedurale de validitate a titlului executoriu în discuție, inclusiv în raport cu carta, trebuie ridicate în fața instanțelor din Grecia.

32. Autoritatea solicitată susține că, dat fiind că reclamantul nu a contestat titlul executoriu în discuție în Grecia, ea a fost obligată, în temeiul articolului 13 alineatul (1) din Directiva 2010/24, să trateze creanța ca și când ar fi fost vorba despre o creanță născută în temeiul dreptului irlandez. În cazul în care reclamantul ar lua, în prezent, măsuri pentru a contesta titlul executoriu în discuție, orice alte măsuri luate de autoritatea solicitată ar fi, în temeiul dreptului irlandez, suspendate în mod automat [18].

33. Autoritatea solicitată afirmă că există o diferență în raport cu Hotărârea Kyrian în sensul că această hotărâre abordează o situație în care a fost formulată o plângere împotriva notificării transmise de către autoritatea solicitată pentru motivul că această notificare era redactată într-o limbă (germana) care nu era nici limba statului membru solicitat (Republica Cehă în cauza Kyrian), nici o limbă pe care destinatarul să o înțeleagă. Notificarea în discuție în litigiul principal a fost redactată în engleză, iar reclamantul, spre deosebire de reclamantul din cauza Kyrian, nu a contestat acest aspect. În plus, deși autoritatea solicitată admite că titlurile care permit executarea pot, în mod excepțional, să fie anulate, aceste circumstanțe trebuie să fie intrinseci titlului însuși, cum ar fi limba în care acesta este redactat sau persoana căreia îi este notificat, iar nu un litigiu asupra unor aspecte precum validitatea creanței constatate în titlul respectiv.

34. Autoritatea solicitată afirmă că declarația de expert a unui avocat grec a fost efectuată în fața instanței naționale în pofida obiecțiunilor ridicate de aceasta și contestă că s-a demonstrat cu certitudine că o acțiune în fața autorităților elene era sortită eșecului. Reclamantul poate invoca încălcarea drepturilor sale fundamentale în fața instanțelor elene și poate obține, dacă este necesar, o sesizare a Curții, în temeiul articolului 267 TFUE, de către o instanță elenă a cărei decizii nu sunt supuse niciunei căi de atac.

35. În sfârșit, autoritatea solicitată contestă faptul că viciile privind notificarea actelor reprezintă întotdeauna un mijloc de apărare în temeiul dreptului irlandez.

36. Guvernul elen contestă susținerea conform căreia reclamantul ar fi fost împiedicat să-și exercite drepturile fundamentale, inclusiv dreptul la o cale de atac efectivă, dacă acesta ar fi formulat o acțiune împotriva actului de evaluare din 2009 în fața instanțelor elene. În conformitate cu jurisprudența consacrată a Symvoulio tis Epikrateias (Consiliul de Stat), deși se prevede că termenul pentru formularea unei căi de atac începe să curgă, de regulă, de la notificarea corespunzătoare a persoanei în cauză, articolul 66 alineatul (1) alineatul (A) litera (a) din Codul de procedură administrativă nu exclude ca termenul în cauză să înceapă să curgă de la data la care se consideră că persoana vizată a luat la cunoștință deplin de conținutul actului atacat, atunci când notificarea prevăzută nu a avut loc sau aceasta a avut loc, dar era ilegală [19]. Guvernul elen invocă de asemenea, în această privință, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului [20].

18 Autoritatea solicitată se referă la Regulamentul 13 (1) din Statutory Instrument No 643/2011 (Instrumentul statutar nr. 643/2011), European Union (Mutual Assistance for Recovery of Claims relating to Taxes, Duties and Other Measures) Regulations 2011 (*Iris Oifigiúil*, 16 decembrie 2011).

19 Guvernul elen se referă la Hotărârile 986/2016, 169/2015, 3575-7/2013, la hotărârea nr. 2436-7/2012, pronunțată în complet de 7 membri, la hotărârile nr. 2034-6/2011, 193, 1309/2006, 3696/2005, 627/2002, pronunțate în ședință plenară, la hotărârile nr. 3761/1999, 537-540/1998, 3220/1990, pronunțate în complet de 7 membri; a se vedea hotărârile Symvoulio tis Epikrateias (Consiliul de Stat) nr. 1797/2000, 589, 2188/1972.

20 Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 14 ianuarie 2010, Popovitsi împotriva Greciei, CE:ECHR:2010:0114JUD005345107, și Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 mai 2009, Elyasin împotriva Greciei, CE:ECHR:2009:0528JUD004692906.

37. Guvernul elen contestă punctul 16 din decizia de trimitere, dat fiind că documentele trimise ambasadei elene din Irlanda, cu privire la care recunoaște că nu au fost comunicate cu succes, erau în fapt redactate în limba engleză [21].

38. Decizia de trimitere este întemeiată pe presupunerea eronată a instanței naționale conform căreia există indicii clare că procedura de recuperare a amenzii în Irlanda ar constitui o încălcare a drepturilor reclamantului prevăzute la articolul 47 din cartă și la articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

39. La ședință, agentul guvernului elen a afirmat că, în situația în care, la fel ca în cauza principală, un document nu este comunicat sau procedura de comunicare nu a fost legală, termenul de introducere a unei căi de atac în Grecia curge numai din momentul în care destinatarul este pe deplin informat cu privire la pretențiile formulate împotriva sa. O comunicare care nu îndeplinește aceste cerințe poate fi anulată ca fiind tardivă, iar judecătorul elen poate decide că termenul nu începe să curgă decât din momentul în care destinatarul a luat la cunoștință în mod real și deplin cu privire la conținutul cererii. Astfel, reclamantul ar fi putut solicita Symvoulio tis Epikrateias (Consiliul de Stat) redeschiderea procedurii în acest temei atunci când a primit, la 14 noiembrie 2013, o traducere în limba engleză a actului de evaluare din 2009, dar el nu s-a prevalat de această posibilitate. Dacă ar recurge în prezent la această posibilitate, acțiunea sa ar fi tardivă.

40. În sfârșit, expertul în drept audiat de instanța națională de trimitere nu s-a raportat la jurisprudența relevantă invocată în observațiile scrise prezentate de guvernul elen, dezvoltată de Symvoulio tis Epikrateias (Consiliul de Stat), de Areios Pagos (Curtea de Casație, Grecia) sau de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

41. Comisia subliniază că principiul încrederii reciproce și principiul recunoașterii reciproce impun ca fiecare dintre statele membre, cu excepția unor circumstanțe excepționale, să considere că celelalte state membre respectă dreptul Uniunii și în special drepturile fundamentale recunoscute de dreptul Uniunii [22]. Principiul recunoașterii reciproce este pus în aplicare la articolul 10 alineatul (1) și la articolul 13 din Directiva 2010/24, în temeiul cărora statele membre sunt în principiu obligate să recupereze creanțele care fac obiectul unui instrument de executare în statul membru solicitant.

42. Cu toate acestea, conformitatea cu articolul 47 din cartă este obligatorie pentru statele membre și, în consecință, pentru instanțele acestora atunci când pun în aplicare dreptul Uniunii, aspect valabil în cazul în care acestea pun în executare o cerere de recuperare a unei creanțe care face obiectul unui instrument care permite executarea [23].

43. Cu privire la acest aspect, Curtea a recunoscut că limitări ale principiilor recunoașterii reciproce și încrederii reciproce între statele membre pot fi permise în „împrejurări excepționale”, în special în cazul în care acest lucru este necesar pentru a asigura respectarea drepturilor fundamentale [24].

21 Punctul 16 din decizia de trimitere precizează că „dovezile de care dispune instanța de trimitere sugerează că documentația a fost în limba greacă”.

22 Comisia se referă la Avizul 2/13 (Aderarea Uniunii Europene la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale) din 18 decembrie 2014 (EU:C:2014:2454, punctul 191), precum și la Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru (C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctul 78).

23 Comisia se referă *mutatis mutandis* la Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru (C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctul 84).

24 Hotărârea din 21 decembrie 2011, N.S. și alții (C-411/10 și C-493/10, EU:C:2011:865, punctele 80-82) și Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru (C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctele 82 și 83).

44. Comisia observă că, în contextul recunoașterii și al executării hotărârilor pronunțate în străinătate, legiuitorul Uniunii a reușit concilierea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă cu principiul recunoașterii reciproce [25].

45. Comisia se referă în continuare la pasajul din Hotărârea Kyrian care autorizează instituțiile din statele solicitate să verifice în mod excepțional dacă executarea instrumentului uniform care permite executarea, emis în conformitate cu articolul 12 din Directiva 2010/24, ar fi de natură să aducă atingere ordinii publice [26], în coroborare cu hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din cauza Avotiņš împotriva Letoniei [27]. Comisia consideră că această hotărâre clarifică dilema din litigiul principal.

46. Din aplicarea principiilor stabilite în Hotărârea Avotinš împotriva Letoniei cu privire la articolul 6 alineatul (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și la dreptul la un proces echitabil într-o cauză precum cea din speță, rezultă că, în mod normal, statul membru solicitat este împiedicat să examineze validitatea sau caracterul executoriu al instrumentului în cazul în care reclamantul nu a epuizat căile de atac locale. Cu toate acestea, în cazuri excepționale, dacă instanța din statul solicitat are certitudinea dincolo de orice îndoială rezonabilă că persoana interesată nu are la dispoziție nicio cale de atac efectivă în statul membru solicitant, atunci repartizarea rolurilor prevăzută la articolul 14 din Directiva 2010/24 nu ar trebui să se aplice [28]. În consecință, instanțele din statul membru solicitat pot, în mod excepțional, să examineze dacă punerea în executare a instrumentului poate determina în special o încălcare vădită a dreptului fundamental la o cale de atac efectivă prevăzut la articolul 47 primul paragraf din cartă și la o denegare vădită de dreptate, iar, într-un astfel de caz, pot refuza să execute o cerere de recuperare a creanței.

47. Cu toate acestea, refuzul de a executa cererea din acest motiv constituie o măsură la care se recurge în ultimă instanță, iar pragul care trebuie atins este foarte ridicat. Instanța din statul membru solicitat trebuie să fie în posesia unor probe care dovedesc dincolo de orice îndoială rezonabilă că nu sunt disponibile căi de atac efective și trebuie să fi luat toate măsurile rezonabile pentru a ajunge la această concluzie, inclusiv prin solicitarea unor informații din partea autorităților relevante din statul membru solicitant [29].

V. Analiză

48. Pe baza analizei care urmează, am ajuns la concluzia că răspunsul la întrebarea preliminară trebuie să fie negativ. Aceasta are totuși în vedere viciile care au afectat procedura reglementată de Directiva 2010/24 și de Directiva 2008/55, care a precedat-o, iar nu aplicarea unui criteriu juridic, astfel cum susține Comisia, întemeiat pe îndoieli nedovedite în sensul că reclamantul ar fi fost lipsit de o cale de atac eficientă dacă ar fi introdus o acțiune în fața instanțelor din Republica Elenă.

25 Comisia se referă la articolul 45 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 1215/2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2012, L 351, p. 1)

26 Hotărârea din 14 ianuarie 2010, Kyrian (C-233/08, EU:C:2010:11, punctul 42).

27 Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Avotiņš împotriva Letoniei din 23 mai 2016, CE:ECHR:2016:0523JUD001750207.

28 Comisia se referă (*mutatis mutandis*) la Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 23 mai 2016, Avotiņš împotriva Letoniei, CE:ECHR:2016:0523JUD001750207, punctul 121 și următoarele.

29 Comisia se raportează *mutatis mutandis* la Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru (C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctele 91-95).

A. Observații preliminare

1. Principiul încrederii reciproce

49. În conformitate cu principiul încrederii reciproce, statele membre trebuie, „cu excepția unor circumstanțe excepționale", să considere că „toate celelalte state membre respectă dreptul Uniunii și în special drepturile fundamentale recunoscute de acesta"[30]. Cu toate acestea, Curtea a recunoscut existența unor excepții de la acest principiu. De exemplu, Curtea a admis astfel de excepții în contextul dreptului Uniunii în materia imigrației și azilului, al cooperării polițienești și judiciare în materie penală, în cazul unor deficiențe sistemice sau generalizate într-un stat membru care sunt de natură să determine un risc real de expunere a persoanei sau a persoanelor în cauză la încălcarea unor drepturi prevăzute de cartă în cazul în care principiul încrederii reciproce s-ar aplica în mod automat[31].

50. De asemenea, Curtea a statuat, în contextul cooperării judiciare în materie civilă și comercială, că excepția de ordine publică de la recunoașterea și executarea unei hotărâri pronunțate de o instanță a unui stat membru, care era prevăzută la articolul 34 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială[32] și care figurează în prezent la articolul 45 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 1215/2012[33], se aplică în cazul unei încălcări evidente a unei norme de drept considerate esențială în ordinea juridică a Uniunii și, așadar, în cea a statului membru în care se solicită recunoașterea sau în cazul încălcării unui drept recunoscut ca fundamental în această ordine juridică[34].

51. Cu toate acestea, nu există niciun element în dosar care să sugereze neîndeplinirea din partea Greciei a obligațiilor privitoare la respectarea dreptului la un proces echitabil sau la o cale de atac eficientă în conformitate cu articolul 47 din cartă într-o asemenea măsură încât să justifice susținerea, în împrejurările din litigiul principal, a unei excepții de la principiul încrederii reciproce în contextul Directivei 2010/24[35].

52. Cu privire la situația de fapt din litigiul principal, nu există nicio dovadă, de exemplu, cu privire la excluderea reclamantului de la participarea la o procedură în fața instanțelor din Grecia[36]. Chiar dacă instanțele irlandeze, în mod legitim, ar fi considerat în mod eronat că dreptul Uniunii sau legislația națională, inclusiv normele privind termenele de introducere a acțiunii, ar fi fost aplicate în mod incorect în cazul în care reclamantul s-ar fi adresat instanțelor elene în loc să se adreseze instanțelor irlandeze, acest aspect ar fi în sine insuficient pentru a exclude, în temeiul excepției de la principiul încrederii reciproce, calitatea instanțelor elene de for competent pentru a se pronunța asupra titlului de executare contestat, astfel cum se prevede în cuprinsul articolului 14 și al considerentului (12) al Directivei 2010/24[37].

30 Avizul 2/13 (Aderarea Uniunii Europene la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale) din 18 decembrie 2014 (EU:C:2014:2454, punctul 191).

31 În contextul cooperării polițienești și judiciare în materie penală, a se vedea de exemplu Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru (C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198). În contextul dreptului în materia imigrației și a azilului, a se vedea de exemplu Hotărârea din 21 decembrie 2011, N. S. și alții (C-411/10 și C-493/10, EU:C:2011:865).

32 JO 2001, L 12, p. 1.

33 JO 2012, L 351, p. 1.

34 A se vedea de exemplu Hotărârea din 16 iulie 2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, punctul 44 și jurisprudența citată). A se vedea de asemenea Hotărârea din 19 noiembrie 2015, P (C-455/15 PPU, EU:C:2015:763, punctul 39).

35 Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru (C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctul 88). Instanța de trimitere a indicat succint în decizia de trimitere că avea îndoieli cu privire la aspectul dacă reclamantul ar dispune în Grecia de o cale de atac eficientă și de un proces echitabil într-un termen rezonabil, având în vedere intervalul extrem de mare de timp scurs până în prezent, însă acest aspect nu a fost dezvoltat în observațiile scrise sau orale.

36 Această ipoteză a fost luată în considerare în Hotărârea din 2 aprilie 2009, Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219, punctele 27 și 33 și jurisprudența citată).

37 A se vedea Hotărârea din 16 iulie 2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, punctul 49).

2. Hotărârea Curții în cauza Kyrian

53. Cu toate acestea, admitem că norma de drept dezvoltată de Curte în Hotărârea Kyrian constituie criteriul de referință pentru soluționarea problemelor de drept care se ridică în litigiul principal.

54. În acea cauză, Curții i s-a solicitat să examineze consecințele care rezultă din faptul că autoritatea solicitantă (germană) nu a comunicat domnului Kyrian, un cetățean ceh cu reședința în Republica Cehă, documente redactate într-o limbă pe care acesta să o înțeleagă. Acest aspect îl îndreptățea pe domnul Kyrian să conteste executarea creanței în fața instanțelor cehe, în loc să se adreseze instanțelor germane, deși textul articolului 12 alineatele (1) și (3) din Directiva 76/308, în vigoare la momentul faptelor și care se reflectă în prezent în articolul 14 din Directiva 2010/24, sugera că domnul Kyrian era obligat să formuleze contestația în fața instanțelor germane?

55. În cauza Kyrian, Curtea a reținut în primul rând că instanțele statului membru în care se află sediul autorității solicitate pot, cu titlu excepțional, să fie abilitate să verifice caracterul executoriu al titlului care permite executarea, în special dacă această executare poate aduce atingere ordinii publice a acestui stat membru și, dacă este cazul, să refuze acordarea asistenței în tot sau în parte sau să o subordoneze respectării anumitor condiții [38].

56. În al doilea rând, și fără a elabora excepția menționată anterior, Curtea a apreciat că instanțele din statul membru în care se află sediul autorității solicitate au competența să verifice dacă titlul care permite executarea creanței a fost notificat în mod corespunzător debitorului. Interpretând sintagma „măsuri de executare” cuprinsă la articolul 12 alineatul (3) din Directiva 76/308, care este în prezent conținută de prevederile articolului 14 alineatul (2) din Directiva 2010/24, Curtea a reținut că, în temeiul articolului 5 din Directiva 76/308, care este în prezent conținut de prevederile articolului 8 din Directiva 2010/24, prima etapă a executării în cadrul asistenței reciproce este notificarea către destinatar, prin intermediul autorității solicitate, a tuturor actelor și deciziilor privind o creanță sau recuperarea acesteia, stabilite de statul membru în care se află sediul autorității solicitante, notificarea respectivă trebuind să fie efectuată în temeiul informațiilor furnizate de autoritatea solicitantă [39]. Din aceasta rezultă că notificarea constituie una dintre măsurile de executare prevăzute la articolul 12 alineatul (3) din Directiva 76/308 și că, prin urmare, conform acestei dispoziții, orice acțiune îndreptată împotriva notificării trebuie înaintată instanței competente a statului membru în care se află sediul autorității solicitate [40].

57. În al treilea rând, Curtea a reținut că nu este posibil să fie considerată ca fiind legală notificarea unui titlu care permite executarea în cazul în care această notificare a fost făcută pe teritoriul statului membru în care se află sediul autorității solicitate, într-o limbă pe care destinatarul nu o înțelege și care nu este nici limba oficială a statului membru respectiv. Curtea a stabilit că „funcția notificării, efectuată în timp util, este de a da posibilitatea destinatarului să înțeleagă obiectul și cauza actului notificat și să își invoce drepturile” [41] și că îndeplinirea efectivă a notificărilor tuturor actelor și deciziilor, stabilite de statul membru în care se află sediul autorității solicitante, trebuie să respecte interesele legitime ale destinatarilor notificărilor respective [42]. Notificarea în Republica Cehă în limba germană nu îndeplinea cerințele sus-menționate în ceea ce privește exercitarea drepturilor și respectarea intereselor legitime ale destinatarului.

38 Hotărârea Curții din 14 ianuarie 2010, Kyrian (C-233/08 EU:C:2010:11, punctul 42).
39 Hotărârea Curții din 14 ianuarie 2010, Kyrian (C-233/08 EU:C:2010:11, punctul 46).
40 Hotărârea Curții din 14 ianuarie 2010, Kyrian (C-233/08 EU:C:2010:11, punctul 47).
41 Hotărârea Curții din 14 ianuarie 2010, Kyrian (C-233/08 EU:C:2010:11, punctul 58).
42 Hotărârea Curții din 14 ianuarie 2010, Kyrian (C-233/08 EU:C:2010:11, punctul 57).

58. Curtea a considerat că, în lipsa unor prevederi în Directiva 76/308 privind consecințele în cazul notificării într-o altă limbă decât limba oficială a statului membru solicitat, „revine instanței naționale obligația de a aplica dreptul său național, asigurând în același timp deplina eficacitate a dreptului comunitar, ceea ce o poate conduce la interpretarea unei norme naționale care a fost elaborată avându-se în vedere numai o situație strict internă cu scopul de a o aplica la situația transfrontalieră în cauză”[43]. Curtea a reținut că această apreciere trebuie supusă doar principiului echivalenței și principiului efectivității[44].

59. Totuși, cauza Kyrian nu a privit nicio dificultate de natură factuală sau juridică privind nerespectarea ordinii cronologice a asistenței, astfel cum este prevăzută de Directiva 2010/24 și de Directiva 2008/55, respectiv solicitarea de informații[45], urmată de notificarea către destinatar a creanței de către autoritatea solicitată[46], apoi de cererea de recuperare[47]. Această ordine cronologică nu a fost respectată în litigiul principal, având în vedere că reclamantul a primit actul de evaluare din 2009 ulterior, iar nu anterior, primirii titlului executoriu în discuție. Astfel, trebuie să se aprecieze dacă faptul că creanța contestată nu a fost notificată în nici un mod decât după emiterea și notificarea unui instrument uniform care permite executarea în temeiul articolului 12 din Directiva 2010/24 se încadrează în parametrii detaliați mai sus, stabiliți în Hotărârea Kyrian, astfel încât punerea în executare a instrumentul uniform care permite executarea să poate fi contestată în statul membru solicitat, chiar dacă acest instrument este redactat în limba statului membru solicitat.

3. Carta și litigiul principal

60. Odată ce un stat membru formulează o cerere pentru una dintre formele de asistență prevăzute în Directiva 2010/24, acea situație urmează să fie „reglementată” de dreptul Uniunii[48]. Aceasta înseamnă că toate dispozițiile Directivei 2010/24, inclusiv articolul 14, trebuie interpretate în conformitate cu principiile generale de drept și cu drepturile fundamentale, cum ar fi dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă și componentele acestuia[49], astfel cum este reflectat la articolul 47 din cartă. Aceasta înseamnă de asemenea că orice marjă de apreciere pentru a formula o acțiune având ca obiect controlul legalității în fața instanțelor din statul membru solicitat nu se limitează, cum s-ar fi putut deduce din Hotărârea Kyrian, doar la respectarea principiilor efectivității și echivalenței[50].

61. În plus, deși rubrica 7 a titlului executoriu în discuție prevede că data „notificării instrumentului inițial care permite executarea” a fost 15 iulie 2009 (dată care corespunde cu data publicării creanței contestate în Jurnalul Oficial al Greciei), reiese din observațiile scrise depuse de guvernul elen că tentativa paralelă de notificare a reclamantului, prin ambasada acestuia la Dublin, a eșuat. În plus, agentul guvernului elen a afirmat la ședință că reclamantul nu a fost pe deplin informat cu privire la procedura inițiată împotriva sa până la 14 noiembrie 2013, atunci când a primit traducerea în limba engleză a actului de evaluare din 2009[51].

43 Hotărârea Curții din 14 ianuarie 2010, Kyrian (C-233/08 EU:C:2010:11, punctul 61 și jurisprudența citată).

44 Hotărârea Curții din 14 ianuarie 2010, Kyrian (C-233/08 EU:C:2010:11, punctul 62 și jurisprudența citată).

45 Articolul 4 din Directiva 2008/55 și articolele 5 și 6 din Directiva 2010/24.

46 Articolul 5 din Directiva 2008/55 și articolele 8 și 9 din Directiva 2010/24.

47 Articolele 6-18 din Directiva 2008/55 și articolele 10-18 din Directiva 2010/24.

48 Hotărârea din 7 martie 2017, X și X (C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, punctul 45). A se vedea de asemenea, în contextul Directivei 2011/16/UE a Consiliului din 15 februarie 2011 privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal și de abrogare a Directivei 77/799/CEE (JO 2011, L 64, p. 1), Hotărârea din 16 mai 2017, Berlioz Investment Fund (C-682/15, EU:C:2017:373, punctele 32-42).

49 A se vedea mai jos punctul 72.

50 A se vedea mai sus punctul 58.

51 Amintim că, în lipsa unei cereri de asistență reciprocă sau a unor alte măsuri prevăzute de dreptul Uniunii care sunt relevante pentru un litigiu, notificarea prin publicare în Jurnalul Oficial din Grecia este o chestiune pur internă a statului membru respectiv și, prin urmare, orice contestație împotriva acesteia este guvernată exclusiv de legea statului membru respectiv. A se vedea Hotărârea din 26 februarie 2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, punctul 60), și Hotărârea din 26 februarie 2013, Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2013:105, punctul 29).

62. Prin urmare, admitem că data notificării creanței contestate, suficient de detaliată pentru ca reclamantul să aibă o posibilitate echitabilă de a-și organiza o apărare eficace, astfel cum se prevede la articolul 47 din cartă [52], a fost 14 noiembrie 2013, după primirea de către acesta a traducerii în limba engleză a actului de evaluare din 2009.

B. Procedura prevăzută de Directivele 2010/24 și 2008/55

63. Potrivit unei jurisprudențe constante, în vederea interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de termenii utilizați, ci și de contextul în care apare aceasta, precum și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție [53]. Pentru a asigura că Directiva 2010/24 se bucură de o eficacitate deplină și de o interpretare autonomă, este necesară raportarea, în primul rând, la sistemul și la obiectivele sale [54].

64. Astfel cum am menționat mai sus, „prima etapă" a executării silite în contextul asistenței reciproce este comunicarea către destinatar, prin intermediul autorității solicitate, a tuturor actelor și deciziilor privind o creanță sau recuperarea acesteia, stabilite de statul membru în care se află sediul autorității solicitante, notificarea respectivă trebuind să fie efectuată în temeiul informațiilor furnizate de autoritatea solicitantă [55]. Astfel cum vom arăta în cele ce urmează, trebuie în mod necesar să se parcurgă aceeași etapă atunci când un stat membru încearcă să notifice o creanță fără asistența autorității solicitate, astfel cum este cazul în litigiul principal.

65. Această cerință este de asemenea reflectată în sistemul general al Directivelor 2010/24 și 2008/55, care stabilesc o ordine cronologică care prevede acordarea de asistență prin intermediul schimbului de informații, [56] urmată de notificare [57], apoi de cererea de recuperare [58], și prin faptul că ambele directive nu permit emiterea unei cereri de recuperare dacă creanța în sine și/sau instrumentul care permite executarea [59] sunt contestate în statul membru solicitant [60]. Rezultă că notificarea creanței precedă cererea de recuperare și executarea silită.

66. În plus, atât Regulamentul de punere în aplicare nr. 1189/2011 [61], cât și predecesorul său, Regulamentul (CE) nr. 1179/2008 al Comisiei [62], și anume actele de punere în aplicare a Directivei 2010/24 și a Directivei 2008/55, prevăd formulare standard, organizate pe etape, în scopul efectuării notificării și a recuperării [63].

52 Instanța a reținut, la punctul 100 din Hotărârea din 18 iulie 2013, Comisia și alții/Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P, C-595/10 P, EU:C:2013:518), că articolul 47 din cartă impune comunicarea a suficiente informații „pentru a permite" reclamanților să își apere drepturile „în cele mai bune condiții posibile și să decidă în deplină cunoștință de cauză dacă este util să sesizeze instanța competentă, precum și pentru a-i permite pe deplin acesteia din urmă să exercite controlul legalității deciziei în cauză".

53 De exemplu, Hotărârea din 6 iunie 2013, MA și alții (C-648/11, EU:C:2013:367, punctul 50 și jurisprudența citată).

54 Hotărârea din 14 ianuarie 2010, Kyrian (C-233/08, EU:C:2010:11, punctul 35).

55 Punctul 56 de mai sus.

56 Punctul 45 de mai sus.

57 Punctul 46 de mai sus.

58 Punctul 47 de mai sus.

59 „Instrumentul care permite executarea" este o noțiune diferită de „instrumentul uniform care permite executarea" prevăzut la articolul 12 din Directiva 2010/24, cel din urmă fiind instrumentul relevant pentru cererile de recuperare.

60 Articolul 11 din Directiva 2010/24 și articolul 7 din Directiva 2008/55.

61 Regulamentul din 18 noiembrie 2011 de stabilire a unor norme referitoare la anumite dispoziții din Directiva 2010/24 (JO 2011, L 302, p. 16.)

62 Regulamentul din 28 noiembrie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a anumitor dispoziții din Directiva 2008/55 (JO 2008, L 319, p. 21).

63 Regulamentul 1179/2008 al Comisiei includea un formular pentru solicitarea de informații, dar acesta nu a fost preluat în Regulamentul nr. 1189/2011.

67. În ceea ce privește geneza Directivei 2010/24, propunerea inițială a Comisiei a subliniat importanța dată de aceasta „simplificării și clarității legislației comunitare”[64]. În plus, scopul Directivei 2010/24, astfel cum se menționează în unul dintre considerentele acesteia, este instituirea unui sistem „uniform” de asistență în materie de recuperare în cadrul pieței interne[65].

68. Acestea fiind precizate, reiese în mod clar din textul articolelor 4 și 5 din Directiva 2008/55, dispozițiile privind asistența reciprocă în vigoare la momentul relevant, că autoritățile elene nu aveau obligația de a recurge la asistența autorităților irlandeze pentru a obține mai multe informații decât cele conținute în dosarele sale cu privire la adresa reclamantului sau pentru a solicita autorităților irlandeze să notifice reclamantului actul de evaluare din 2009[66]. Aceste două tipuri de asistență sunt formulate la articolele 4 și 5 din Directiva 2008/55 ca fiind puse în aplicare „la cererea autorității solicitante”, iar caracterul discreționar al acestor tipuri de asistență a fost păstrat în Directiva 2010/24[67].

69. Cu toate acestea, în cazul în care rezultatul neutilizării acestor opțiuni este că prima etapă de notificare nu are loc decât după emiterea instrumentul uniform care permite executarea unei creanțe în temeiul articolului 12 din Directiva 2010/24, executarea creanței poate fi contestată, conform Hotărârii Kyrian, la instanțele din statul solicitat, acestea din urmă fiind libere să aplice legislația statului membru în cauză, sub rezerva respectării principiilor generale de drept și a drepturilor fundamentale care sunt relevante în contextul procesului de executare (cum ar fi dreptul la protecție jurisdicțională efectivă potrivit articolului 47 din cartă), precum și a principiilor echivalenței și efectivității[68].

70. În caz contrar, statele membre ar avea posibilitatea de a rectifica erorile proprii în raport cu notificarea unei creanțe prin emiterea unui instrument uniform care permite executarea în temeiul articolului 12 din Directiva 2010/24 și de a iniția procedura de recuperare.

71. Astfel cum vom arăta în continuare, această analiză este susținută de jurisprudența Curții privind dreptul la apărare în contextul dreptului la protecție jurisdicțională efectivă în temeiul articolului 47 din cartă.

C. Încălcarea articolului 47 din cartă

72. Principiul protecției jurisdicționale efective a drepturilor pe care particularii le dobândesc în temeiul dreptului Uniunii, astfel cum este reflectat la articolul 47 din cartă, este constituit din diverse elemente care includ, printre altele, dreptul la apărare, principiul egalității armelor, dreptul de acces la instanțele judecătorești, precum și dreptul de a fi consiliat, apărat și reprezentat[69]. Principiul egalității armelor, în conformitate cu care fiecare parte trebuie să aibă posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza în condiții care nu o plasează într-o situație de dezavantaj net în raport cu adversarul acesteia[70], se aplică în dreptul Uniunii atât în materie administrativă, cât și în materie civilă[71].

64 COM(2006) 605 final, Bruxelles, 19.10.2006, p. 2.

65 A se vedea considerentul (20).

66 Conform sistemului obligatoriu prevăzut de Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială („notificarea sau comunicarea actelor”) și abrogarea Regulamentului (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului (JO 2007, L 324, p. 79). Pentru o discuție mai recentă, a se vedea Hotărârea din 2 martie 2017, Henderson (C-354/15, EU:C:2017:157).

67 A se vedea articolele 5, 8 și 10 din Directiva 2010/24. Trebuie remarcat că atenuarea condițiilor în care autoritatea solicitantă poate solicita asistență în materia notificării, astfel cum figurează aceasta la articolul 8 din Directiva 2010/24, prin comparație cu articolul 5 din Directiva 2008/55, nu era în vigoare la momentul la care Actul de evaluare din 2009 a fost emis, și anume la 27 aprilie 2009.

68 A se vedea punctul 60 de mai sus.

69 Hotărârea din 26 iulie 2017, *Sacko* (C-348/16, EU:C:2017:591), punctul 32 și jurisprudența citată.

70 Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 23 mai 2016, Avotiņš împotriva Letoniei, CE:ECHR:2016:0523JUD001750207, punctul 119.

71 A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 28 iulie 2016, Ordre des barreaux francophones et germanophone și alții (C-543/14, EU:C:2016:605, punctele 40-42).

73. Curtea a reținut, de asemenea, că existența unei încălcări a dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă trebuie apreciată în funcție de împrejurările specifice fiecărei spețe, în special în funcție de natura actului în cauză, de contextul adoptării sale și de normele juridice care reglementează materia respectivă [72].

74. Dacă ordinea cronologică ce constă în informarea, notificarea și cererea de executare silită ar fi inversată astfel încât notificarea creanței ar putea interveni după emiterea unui instrument uniform care permite executarea, ar apărea aproape inevitabil probleme în ceea ce privește respectarea articolului 47 din cartă privind dreptul la protecție jurisdicțională efectivă. Într-adevăr, acest aspect este ilustrat de situația de fapt din litigiul principal.

75. Respectarea dreptului la apărare constituie un principiu general al dreptului Uniunii care este aplicabil atunci când administrația își propune să adopte față de o persoană un act care îl va afecta în mod negativ. În temeiul acestui principiu, destinatarii deciziilor care le afectează în mod semnificativ interesele trebuie să aibă posibilitatea de a-și face cunoscut în mod util punctul de vedere cu privire la informațiile pe care administrația intenționează să își întemeieze decizia. Această obligație revine administrațiilor statelor membre atunci când adoptă decizii care intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii, chiar dacă legislația Uniunii aplicabilă nu prevede în mod expres o astfel de cerință procedurală [73].

76. Agentul guvernului elen a susținut în cadrul ședinței că, în iulie 2002, reclamantul a fost informat corespunzător, punându-i-se la dispoziție interpretare în limba engleză și alte tipuri de asistență, cu privire la investigația autorităților vamale care a determinat emiterea actului de evaluare din 2009. Cu toate acestea, el a ales să nu își exprime punctul de vedere la momentul respectiv. Dacă această situație s-ar confirma, ceea ce însă se contestă în observațiile scrise prezentate de reclamant, nu s-ar pune problema nerespectării dreptului la apărare în acest stadiu incipient al procedurii [74].

77. Totuși, aspectele legate de respectarea dreptului la apărare în contextul dreptului la protecție jurisdicțională efectivă potrivit articolul 47 din cartă au fost ridicate mai târziu, deoarece actul de evaluare din 2009 și, prin urmare, informațiile referitoare la creanța contestată, nu au fost notificate reclamantului decât *după* notificarea către acesta, prin intermediul autorității solicitate, a titlului executoriu în discuție. Acesta din urmă a fost comunicat împreună cu cererea de plată din 14 noiembrie 2012, trimisă de autoritatea solicitată, în timp ce detaliile referitoare la creanța contestată au fost notificate reclamantului un an mai târziu, odată cu primirea actului de evaluare din 2009, însoțit de o traducere în limba engleză.

78. Această ordine cronologică l-a plasat pe reclamant într-o poziție clar dezavantajoasă față de autoritatea solicitantă, deoarece nu a fost în măsură „să înțeleagă obiectul și cauza actului notificat și să își invoce drepturile”, astfel cum a impus Curtea în Hotărârea Kyrian [75], atunci când a primit, la 14 noiembrie 2012, cererea de plată de la autoritatea solicitată, conținând doar titlul executoriu în discuție.

72 Hotărârea din 26 iulie 2017, Sacko (C-348/16, EU:C:2017:591, punctul 41 și jurisprudența citată).

73 Hotărârea din 17 decembrie 2015, WebMindLicenses (C-419/14, EU:C:2015:832, punctul 84 și jurisprudența citată).

74 În timp ce Curtea a arătat în Hotărârea din 3 iulie 2014, Kamino International Logisitics BV (C-129/13 și C-130/13, EU:C:2014:2041, punctul 29), că dreptul la bună administrare prevăzut la articolul 41 din cartă și dreptul la apărare, consacrate la articolul 48 din cartă, se aplică autorităților statelor membre care pun în aplicare Codul vamal comunitar, aceasta a apreciat, în Hotărârea din 17 iulie 2014, YS și alții (C-141/12 și C-372/12, EU:C:2014:2081, punctul 67), că articolul 41 din cartă se aplică doar instituțiilor, organismelor, oficiilor și agențiilor Uniunii. A se vedea și Hotărârea din 17 decembrie 2015, WebMindLicenses (C-419/14, EU:C:2015:832, punctul 83), în care Curtea a adăugat că articolul 48 din cartă protejează prezumția de nevinovăție și dreptul la apărare numai în ceea ce privește un „acuzat”. Pentru o discuție recentă referitoare la domeniul de aplicare al articolului 41 din cartă, precum și la principiile generale de drept în materia respectării dreptului la apărare și a dreptului la bună administrare, a se vedea Concluziile avocatului general Bobek prezentate în cauza Ispas (C-298/16, EU:C:2017:650, punctele 74-91).

75 A se vedea punctul 57 de mai sus.

79. În plus, potrivit jurisprudenței Curții, dezvoltată totuși în contextul cooperării judiciare în materie civilă, este cert că dreptul la un proces echitabil, astfel cum este garantat la articolul 47 din cartă, impune ca toate hotărârile judecătorești să fie motivate, pentru a permite pârâtului să înțeleagă motivele pentru care a fost pronunțată dispoziția de obligare împotriva sa și să exercite o cale de atac utilă și efectivă împotriva acesteia [76]. Aceeași situație trebuie în mod necesar să fie valabilă în privința interpretării Directivei 2010/24, precum și a consecințelor care decurg din omisiunea unui stat membru de a recurge la asistență în cadrul procedurii de notificare a creanțelor prevăzute la articolele 8 și 9 din Directiva 2010/24 [77].

80. Reclamantul din litigiul principal nu a beneficiat de o posibilitate rezonabilă de a-și susține cauza, deoarece titlul executoriu în discuție conținea, în esență, doar următoarele informații: cuantumul creanței în litigiu care se raportează la taxele vamale, statul membru de origine, data constatării creanței contestate și data la care a devenit executorie, (pretinsa) dată a notificării instrumentului inițial care permite executarea (care, în procedură principală, este reprezentat de actul de evaluare din 2009) și adresa biroului vamal competent. Acest deficit de informații a fost agravat de intervalul foarte lung de timp scurs între faptele care au determinat apariția creanței contestate, care au avut loc în iulie 2002, și notificarea de către autoritatea solicitantă a actului de evaluare din 2009 în limba engleză, în noiembrie 2013. Cu alte cuvinte, din cauza acestor factori, reclamantul nu a fost în măsură să identifice obiectul și cauza cererii îndreptate împotriva sa [78].

81. Astfel, lipsa unor precizări în titlul executoriu în discuție privind informațiile furnizate reclamantului nu respectă nici conținutul esențial al dreptului la protecție jurisdicțională efectivă și nici conținutul noțiunii de echitate aferente articolului 47 din cartă, încălcând de asemenea principiul proporționalității, toate aceste elemente fiind necesare, în temeiul articolului 52 alineatul (1) din cartă, pentru ca o limitare a unui drept prevăzut de cartă să fie licită [79].

82. În plus, furnizarea unei adrese în cadrul titlului executoriu în discuție la care reclamantul ar fi putut obține „mai multe informații privind creanța” [80] nu poate remedia neîndeplinirea obligației de a notifica creanța în litigiu. O astfel de obligație nu apare în reglementările irlandeze de transpunere a Directivei 2010/24 [81] și nici nu poate fi impusă prin Directiva 2010/24 sau dedusă din aceasta, având în vedere faptul că directivele în sine nu pot impune obligații în sarcina persoanelor fizice [82].

83. În aceste condiții, nu se poate reproșa reclamantului că a corespondat cu autoritatea solicitată, prin intermediul unor avocați irlandezi, între 28 noiembrie 2012 și 14 mai 2014, pentru a afla mai multe informații. Aceasta a inclus o cerere expresă formulată de avocații reclamantului, adresată autorității solicitate, în vederea comunicării actului de evaluare din 2009.

76 Hotărârea din 6 septembrie 2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, punctul 53 și jurisprudența citată). A se vedea și Hotărârea din 23 octombrie 2014, flyLAL-Lithuanian Airlines (C-302/13, EU:C:2014:2319, punctele 51 și 52).

77 A se vedea de asemenea, în contextul articolului 6 paragraful 1 din CEDO, Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 31 mai 2016, Gankin și alții împotriva Rusiei, CE:ECHR:2016:0531JUD000243006, punctul 39. Părțile trebuie să beneficieze de „o posibilitate suficientă de a-și susține cauza în mod efectiv”.

78 Hotărârea din 28 aprilie 2016, Alta Realitat (C-384/14, EU:C:2016:316, punctul 86).

79 Hotărârea din 27 septembrie 2017, Puškár (C-73/16, EU:C:2017:725, punctul 62).

80 Caseta 8 din titlul executoriu în discuție.

81 Instrumentul statutar nr. 643/2011, nota 18 de mai sus.

82 A se vedea mai recent Hotărârea din 10 octombrie 2017, Farrell (C-413/15, EU:C:2017:745, punctul 31 și jurisprudența citată). Chiar și în contextul Regulamentului nr. 44/2001, Curtea a statuat că articolul 34 alineatul (2) din regulamentul respectiv, care se referă la hotărârile pronunțate în lipsă, „nu impune ca pârâtul să fie obligat să întreprindă noi demersuri, care să depășească o diligență obișnuită, pentru apărarea drepturilor sale, precum cele constând în a se informa cu privire la conținutul unei decizii pronunțate într-un alt stat membru”. A se vedea Hotărârea din 7 iulie 2016, Lebek (C-70/15, EU:C:2016:524, punctul 40).

84. Reclamantului nu i se poate reproșa nici faptul că a obținut o opinie juridică din partea unui avocat grec la 19 noiembrie 2015 pentru a afla dacă o acțiune împotriva actului de evaluare din 2009 ar fi tardivă în conformitate cu legislația elenă. Mai mult, opinia primită la 19 noiembrie 2015 a creat o îndoială justificată sau chiar o neînțelegere în legătură cu faptul că termenul pentru a contesta actul de evaluare din 2009 a expirat.

85. Autoritatea solicitantă ar fi putut acționa în conformitate cu carta după cum urmează. Ar fi putut impune amenda administrativă în același timp cu sancțiunea de drept penal, evitând astfel problemele de conformitate cu principiul *ne bis in idem* consacrat la articolul 50 din cartă (a se vedea în continuare punctul 90).

86. Autoritatea solicitantă ar fi putut să ia inițiativa de a executa creanța contestată mai devreme decât 6 ani și șase luni care au trecut de la data la care reclamantul a fost achitat, mai ales având în vedere faptul că Directiva 2010/24 prevede un termen de prescripție în ceea ce privește cererile de asistență, care ar putea fi privit ca implicând o obligație de diligență în sarcina statelor membre solicitante. Articolul 18 alineatul (2) din Directiva 2010/24 prevede că autoritatea solicitată nu este obligată să acorde asistența prevăzută la articolul 5 și la articolele 7-16 „dacă cererea inițială de asistență în conformitate cu articolele 5, 7, 8, 10 sau 16 este efectuată cu privire la creanțe care au o vechime mai mare de cinci ani, acest termen începând de la momentul scadenței creanței în statul membru solicitant și până la momentul cererii inițiale de asistență”. Aceasta ar fi putut preveni complicațiile cu privire la întârziere și la nerespectarea articolului 47 din cartă.

87. De îndată ce autoritatea solicitantă a ales, în iunie 2009, să comunice reclamantului actul de evaluare din 2009, ar fi putut profita de facilitatea conferită de Directiva 2008/55, directiva privind asistența reciprocă în vigoare la momentul respectiv, solicitând mai multe informații în legătură cu adresa reclamantului (articolul 4) și obligând autoritatea solicitată să comunice creanța către reclamant (articolul 5). În acest mod, s-ar fi putut evita dificultățile generate de conformitatea cu dreptul la protecție jurisdicțională efectivă prevăzut la articolul 47 din cartă.

88. În cazul în care autoritatea solicitantă ar fi procedat astfel, autoritatea solicitată, de îndată ce ar fi primit titlul executoriu în discuție, ar fi fost deplin informată asupra litigiului, iar ordinea cronologică impusă de Directiva 2010/21 și de directivele precedente, constând în schimbul de informații, notificarea și cererea de executare, ar fi fost respectată. Recurgerea la serviciile ambasadei elene și trimiterea „invitației”[83] descrise mai sus nu au îndeplinit condițiile unei notificări valabile în sensul articolului 47 din cartă.

89. Considerăm, prin urmare, că scrisoarea trimisă de autoritatea solicitată la 14 noiembrie 2012 reprezintă o măsură de executare în înțelesul articolul 14 alineatul (2) din Directiva 2010/24, care a fost emisă de autoritatea solicitată fără a respecta dreptul la protecție jurisdicțională efectivă prevăzut la articolul 47 din cartă, având în vedere că a fost trimisă reclamantului înainte de notificarea creanței în litigiu. În subsidiar, competența organismelor din statul membru solicitat în temeiul articolului 14 alineatul (1) din Directiva 2010/24 în ceea ce privește litigiile referitoare la aplicarea titlurilor executorii trebuie să se conformeze ordinii cronologice constând în solicitarea de informații, notificarea și executarea silită, stabilită de Directiva 2010/24, fără a aduce atingere articolului 14 alineatul (1) și considerentului (12). În lipsa acesteia, revine organismelor competente ale statelor membre solicitate sarcina de a analiza respectarea procedurii de executare în raport cu articolul 47 din cartă.

83 A se vedea punctele 15 și 16 de mai sus.

90. Astfel, puterea de apreciere conferită instanțelor irlandeze în litigiul principal nu se extinde asupra unor aspecte precum problema dacă creanța respectă principiul *ne bis in idem* (articolul 50 din cartă), astfel cum a fost analizat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea Kapetanios și alții împotriva Greciei [84], sau dacă creanța în litigiu se referă, în realitate, la o acuzație în materie penală sau mai degrabă la una dintre creanțele enumerate la articolul 2 din Directiva 2010/24. Extinderea competențelor instanței naționale de trimitere dincolo de consecințele ce reies din emiterea de către autoritatea solicitată a unui instrument uniform care permite executarea înainte de notificarea creanței în litigiu ar încălca statutul asistenței reciproce ca principiu structural al dreptului Uniunii.

VI. Observații finale

91. Din dosar reiese că reclamantul solicită despăgubiri din partea autorității solicitate prin invocarea unor temeiuri juridice diferite. Având în vedere faptul că nu a fost adresată nicio întrebare cu privire la aspectele de drept al Uniunii referitoare la această parte a cauzei, este suficient să arătăm că nu există niciun element în dosar care să sugereze că au fost expuse criteriile privind această formă de răspundere, astfel cum sunt prevăzute în jurisprudența Curții [85].

VII. Concluzie

92. Având în vedere considerațiile precedente, propunem să se răspundă la întrebările preliminare adresate de High Court (Înalta Curte) (Irlanda) după cum urmează:

În împrejurări precum cele din cauza principală și având în vedere deplina eficacitate a dreptului Uniunii, articolul 14 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/24/UE a Consiliului din 16 martie 2010 privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de impozite, taxe și alte măsuri nu se opune ca o instanță națională, pentru a determina caracterul executoriu al unui „instrument uniform care permite executarea”:

(i) să aplice dreptul la protecție jurisdicțională efectivă prevăzut la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene în raport cu cererea de recuperare;

(ii) să țină seama de obiectivele Directivei 2010/24/UE de acordare a asistenței reciproce, cu respectarea dreptului la protecție jurisdicțională efectivă prevăzut la articolul 47 din cartă.

84 Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 30 aprilie 2015, Kapetanios și alții împotriva Greciei, CE:ECHR:2015:0430JUD000345312.
85 A se vedea recent Hotărârea din 28 iulie 2016, Tomášová (C-168/15, EU:C:2016:602, punctul 22 și jurisprudența citată).